Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

KURJER EKONOMICZNY & AKCYJNY

Rok III. Nr. 19/20 Warszawa, 28 listopada 1928 r. Cena numeru poj. 30 gr.
wychodzi w dn. 15 i 30 każdego miesiąca

W ZWIERCIADLE

MR. CHARLES DEWEY'A

W sprawozdaniu swem za trzeci kwartał b. r. omawia Mr. Charles Dewey obszernie system podatkowy Polski, dochodząc do wniosków:

„Podatek gruntowy i podatki samorządowe są różne w poszczególnych częściach Polski, wobec czego nie jest możliwem wypowiedzenie ogólnej opinji, która mogłaby być zastosowana do wszystkich części kraju. Naogół jednak biorąc, widocznem jest, iż ludność wiejska jest stosunkowo mniej obciążona podatkami. Samorządowa stawka podatkowa wiejskich jednostek administracyjnych nie jest naogół wysoka, a podatkami państwowemi jest ludność wiejska obciążona stosunkowo słabiej. Najważniejszym z pośród podatków państwowych, który obciąża płatnika wiejskiego, jest podatek gruntowy, który przyniósł w roku 1927—1928 tylko 63.8 milj. zł. t. j. nieco więcej ponad 2% całego dochodu państwa. Suma ta jest bardzo nieznaczna, jeżeli się weźmie pod uwagę, iż Polska jest naogół krajem rolniczym i ziemia stanowi większą część bogactwa narodowego.

Nawet podatki opłacane przez konsumenta w formie wyższej ceny za nabywane produkty — stosunkowo mało obciążają rolników. Ludność rolna unika naogół podatków konsumcyjnych, zaspokajając przeważną część swych potrzeb własną produkcją. Podobnie również unikają oni częściowo opłacania podatków obciążających produkcję i handel, które doliczane są do ceny wyprodukowanych towarów.

Bezpośredni podatek gruntowy jest nierównomiernie rozdzielony pomiędzy właścicieli wielkich i małych gospodarstw. Posiadacz wielkiej własności podlega progresywnym stawkom powszechnego podatku dochodowego, opłaca podatek gruntowy w zależności od posiadanej przestrzeni, przyczem nie bierze się pod uwagę wysokości dochodu do inwestowanego kapitału, a nadto ponosi większą część ciężarów z tytułu podatków samorządowych. Z drugiej strony drobny właściciel nie opłaca naogół podatku dochodowego, gdyż jego dochód pozostaje poniżej minimum podlegającego opodatkowaniu i w związku z degresją uiszcza również mniej z tytułu podatku gruntowego. Minimum stawki podatku gruntowego wynosi ¼ część maximum. Ważnem posunięciem w dziedziny naprawy tej sytuacji byłoby zniesienie progresji w stosunku do wielkiej własności, a degresji w odniesieniu do drobnych gospodarstw rolnych.

Podatki ciążące na ludności miejskiej, jako całości, są względnie wysokie. Podatki państwowe spadają głównie na tę grupę ludności, a oprócz nich znaczne podatki samorządowe, zwłaszcza w wielkich miastach.

W szczególności wysokie są podatki opłacane przez przedsiębiorstwa. Największym jest podatek obrotowy, który, stosownie do stawek zasadniczych, wynosi 2% od obrotu plus $^1/_{10}$ tej sumy tytułem specjalnego 10%-o dodatku do podatków państwowych. Pozatem samorządy pobierają około 25% od podatku przemysłowego, patentów oraz podatku obrotowego. Oprócz powyżej wymienionych, przedsiębiorstwa przemysłowo-handlowe opłacają wiele innych podatków. Jak już wspomniane było wyżej, podatek dochodowy według skali progresywnej dochodzi do 25% czystego zysku wszystkich osób fizycznych i prawnych. Oprócz tego przedsiębiorstwa podlegają wysokim opłatom stemplowym oraz innym podatkom, zarówno państwowym, jak i samorządowym, które razem wzięte stanowią wielki ciężar podatkowy.

Jednakże, ponieważ system podatkowy nie ulegał poważniejszej zmianie w ciągu kilku lat, producenci dostosowali się już naogół do tych ciężarów podatkowych. Mimo tak ciężkich podatków operacje przedsiębiorstw rozwijają się, co dowodzi, że podatki są z powodzeniem przerzucane na ostatniego konsumenta za pomocą zwiększonych cen.

Można uczynić zarzut obecnemu systemowi podatkowemu, że w rzeczywistości nie sprzyja on rozwojowi dużych przedsiębiorstw. Podatek dochodowy od przedsiębiorstw jest progresywny i w praktyce ciężar zarówno podatku dochodowego, jak i przemysłowego obciąża najwięcej duże przedsiębiorstwa. Oba te podatki są oparte na bardzo skomplikowanem księgowaniu i rachunkowości, skutkiem czego tylko wielkie przedsiębiorstwa, prowadzące należycie swe księgi, są w możności poddania swych dochodów kontroli urzędników skarbowych. Małe przedsiębiorstwa, które koncentrują w swych rękach w Polsce przeważną część operacyj, prowadzone są zazwyczaj bez odpowiednich ksiąg handlowych.

Niepożądanem jest, aby duże przedsiębiorstwa pozostawały w gorszem położeniu od małych, gdyż to osłabia ich zdolność konkurencyjną. Świeże doświadczenia poczynione w krajach uprzemysłowionych wykazały, że produkcja masowa jest bardzej ekonomiczna i że polski przemysł nie będzie w możności konkurować z przedsiębiorstwami zagranicznemi, jeżeli ich tendencja w kierunku rozrostu będzie hamowana. Obecnie zdolność wywozowa niektórych gałęzi polskiego przemysłu nie jest dostatecznie rozwinięta z powodu ich zbyt wielkiego rozdrobnienia.

Zbyt wysokie opodatkowanie przemysłu tamuje eksport. Utrudnia ono zbyt towarów na rynkach światowych w konkurencji z krajami, które obciążone są niższemi podatkami, a tem samem posiadają mniejsze koszta produkcji, gdy jednocześnie wysokie ceny wyrobów przemysłowych w kraju oddziaływają zachęcająco na import zagraniczny oraz utrudniają ochronę przemysłu krajowego.

W niektórych wypadkach poczynione zostały już pewne prowizoryczne zarządzenia dla zmniejszenia ciężarów podatkowych, spadających na produkcję. W zakresie polityki państwowej należy wspomnieć o ulgach podatkowych w stosunku do nowopowstałych przedsiębiorstw oraz zakładów znajdujących się w pewnych okręgach, do których należy teren nowego portu w Gdyni, a także duży obszar centralnej części kraju. Ulgi te stanowią uwolnienie od niektórych najcięższych podatków na okres kilku lat. W ten sam sposób są również faworyzowane zagraniczne inwestycje. Rząd okazał się również skłonnym do przyznania specjalnych przywilei dla kapitału zagranicznego, popierającym rozwój tych gałęzi przemysłu, które uznane zostały za korzystne dla życia gospodarczego kraju. Podobnie wywóz towarów, fabrykatów, pół-fabrykatów i niektórych surowców jest zwolniony od podatku obrotowego.

Chociaż powyższe, specjalne rozporządzenia zmniejszają w niektórych wypadkach ciężar podatkowy, ważnem jest, aby cały przemysł, jako taki, był zwolniony od nierówności obecnego systemu. Reforma podatku obrotowego i dochodowego w odniesieniu do produkcji musi być jak najszybciej rozpoczęta.

Należy się spodziewać, iż w najbliższej przyszłości będą przedsięwzięte stanowcze kroki w kierunku reformy systemu podatkowego w Polsce.

KRYZYS ZAUFANIA AKCJONARJUSZÓW NIEMIECKICH

W jasnych już zarysach przejawia się od szeregu miesięcy w Niemczech kryzys zaufania akcjonarjuszów, budząc żywe zaniepokojenie w szerokich sferach bankowych.

Nie da się zaprzeczyć, że wzmaga się prawie zupełne powstrzymywanie się ogółu od tranzakcji giełdowych. Wprawdzie wstrzymywanie się od ryzykownych posunięć giełdowych uznać należy za objaw zdrowy, jednak odsunięcie się od akcji wywołać może niekorzystne następstwa nietylko dla giełd, lecz i przemysłów i towarzystw, których akcjami dokonywa się na giełdach tranzakcji.

Towarzystwa akcyjne nie mogą zrezygnować z finansowania ich przedsiębiorstw drogą nowych emisji akcji.

Kryzys zaufania akcjonarjuszów niemieckich odczuto silnie przy ostatnich nowych emisjach akcji. Nawet tam, gdzie stosunkowo korzystne były warunki emisji, emisji tych nie podjęto. Faktu tego nie można tłomaczyć brakiem li tylko środków, nie da się bowiem zaprzeczyć, że obecnie w poszukiwaniu lokaty ogół chętnie zwraca się do papierów wartościowych o stałem oprocentowaniu.

Nic dziwnego. Papiery wartościowe o stałem oprocentowaniu zapewniają dziś 8 do 9% i więcej w stosunku rocznym, nie biorąc nawet pod uwagę zysku ażiowego, jaki oczekuje posiadacza po upływie szeregu lat, a różnice kursowe przy pewnych papierach są wręcz minimalne.

Akcje pewności tej nie dają. W przeprowadzonej statystyce bilansów niemieckich towarzystw akcyjnych wyniosła przeciętna dywidenda przeszło sześciu tysięcy tow. akc. — 5.7%, a z bankami 6%.

Jeżeli akcjonarjusz nie ma pewności, iż kapitał jego oprocentuje się tak, jak wysoka jest oficjalna stopa dyskontowa, a w dodatku ma przy sprzedaży widoki poniesienia znacznej straty kursowej, to nie możemy się dziwić, że zwraca się chętniej do listów zastawnych i obligacji w złocie, ponad 8% stałe oprocentowanych.

W przeciwstawieniu do okresu przedwojennego w czasach obecnych wolna od ryzyka lokata przynosi inwestorom niemieckim wyższe oprocentowanie, niż akcje.

Bez echa minęły ostrzeżenia w latach haussy, że akcje winne przynosić stale pewną, odpowiednią dywidendę. Dziś jest kryzys zaufania.

W „Dresdener Zeitung" z dn. 28 ub. m. znalazło się kilka cierpkich słów:

„To odsunięcie się od akcji nie sprawia niespodzianki. Kiedyś zarządy czyniły wszystko, co tylko było w ich mocy, aby dać dowód akcjonarjuszowi, że niema on nic więcej do mówienia, ni czynienia, jak tylko dostarczać środków pieniężnych. Teraz mści się to postępowanie z akcjonarjuszami. Dość często lekceważono sobie w najwyższym stopniu swój obowiązek sprawozdawczy. Ale na tem nie koniec. Dążenie, by wszelkie troski w polityce gospodarczej, tak w sprawach podatkowych, jak w sprawach podwyżki płac, przerzucać na akcjonarjusza, a w czasach pomyślnych uprawiać politykę przyszłości, dla której znaleziono ładne miano — samodzielnego finansowania się, musiało przecież wreszcie doprowadzić do znużenia akcjami".

Kryzys zaufania akcjonarjuszów niemieckich zaostrza toczącą się obecnie walkę o naprawę prawa akcyjnego, o prawa małych akcjonarjuszów.

Na uwagę zasługują głosy prasy niemieckiej o doli małych akcjonarjuszów.

Od dłuższego już czasu przyzwyczajono się uważać małego akcjonarjusza za element towarzysko obcy, o którego interesie myśli się na szarym końcu, którego obecność i wymagania uważa się często za niepożądane, ba nawet wrogie. W działalności zarządów i świata bankowego coraz silniej zarysowywało się przeciwstawianie zarządu, lub z nim idącego wielkiego akcjonarjusza — małemu akcjonarjuszowi, a to jednostronnie, na korzyść zarządu i wielkiego akcjonarjusza, z pokrzywdzeniem małych akcjonarjuszów. Zapomniano, że właśnie mały akcjonarjusz jest tym, na którym opiera się akcyjność, że szeregi małych akcjonarjuszów, którzy chcą umieścić swe oszczędności lub swój grosz, tworzą rynek pieniężny, dzięki któremu tylko akcyjność istnieć może. Wielki akcjonarjusz nie jest w tym znaczeniu kapitalistą — jest przedsiębiorcą, a cała instytucja akcyjności opiera się na kapitaliście. Towarzystwo akcyjne jest tworem kapitalistycznym. Błędnem jest więc, gdy „przedsiębiorstwo samo w sobie" reprezentowane przez zarząd, chce się radykalnie przeciwstawić kapitalistom.

W powodach ucieczki akcjonarjusza na uwagę zasługuje usuwanie go z odpowiadającego wniesionemu przezeń kapitałowi prawa współstanowienia, przez różnego rodzaju akcje uprzywilejowane, zatajanie majątku i dochodów przez niezgodne z rzeczywistością bilanse i sprawozdania, zatrzymywanie dochodu przez zbyt skromne dywidendy, lub wogóle niewyznaczanie dywidendy, nadmierne ryzyko kursowe wskutek braku interwencji, używanie różnych metod przy fuzjach, nowych emisjach i różnych tranzakcjach, które małemu akcjonarjuszowi dotkliwą szkodę przynoszą.

Gdy wszystkie te czynniki współdziałają, nie można się dziwić, że w czasach normalnych dochodzi się do usuwania się od akcji. Zasada samodzielnego finansowania się, choć modna, małego akcjonarjusza nie pocieszy. W świetle rzeczywistości, w czasach dobrych, gdy towarzystwo ma zyski, zatrzymuje się akcjonarjuszowi jego dochód, ponieważ towarzystwo zysków rozdzielić nie chce, a w czasach niepomyślnych, gdy towarzystwo zysków nie ma, akcjonarjusz nic nie dostaje, bo towarzystwo nic mu dać nie może...

Jasne, otwarcie szczere stawianie sprawy może wyjść tylko na dobro tak akcjonarjuszów, jak towarzystw akcyjnych.

Ted.

POŁOŻENIE GOSPODARCZE POLSKI

W PAŹDZIERNIKU B. R.

W niezwykle optymistycznem, nieuzasadnionem ocenianiu widoków rozwoju pojemności rynku wewnętrznego, w dążeniu do utrzymania produkcji na niezmienionym poziomie, mimo pewnego ścieśnienia zdolności konsumcyjnej kraju, zwłaszcza w związku z pogorszeniem się sytuacji finansowej rolnictwa, spotkał się przemysł z trudnościami zbytu, którym przeciwdziałanie dłuższem, wielomiesięcznem kredytowaniem zapłaty za towar okazało się wreszcie niewystarczającem.

Wzrastająca ilość weksli o coraz późniejszych terminach płatności, niechętnie przyjmowanych przez banki i zdanych z tego powodu na szukanie dyskonta prywatnego, zaciążyła na prywatnym rynku kredytowym. Przy zbyt małym zasobie wolnych kapitałów, pod wpływem silnego popytu, prywatna stopa dyskontowa zaczęła stale stopniowo wzrastać.

Wypowiedzenie walki wekslom długoterminowym wpłynęło jeszcze silniej na zaostrzenie ciasnoty na rynku kredytowym, zaznaczył się dalszy wzrost stopy dyskontowej na rynku prywatnym. W październiku płacono, zależnie od dobroci materjału, w Bydgoszczy 30% w stosunku rocznym, w Białymstoku 17—30%, w Małopolsce 20 — 36%, w innych miejscowościach częściowo nawet jeszcze więcej.

Bank Polski, który od czeregu miesięcy nieprzerwanie niemal rozszerzał swą działalność kredytową, zmniejszył w październiku, w związku, z akcją przeciw długoterminowym wekslom, sumę kredytów wekslowych o 35 milj. do 625 milj. zł.

Na rynku prywatnym zaznaczyło się silne zaofiarowanie dewiz ze strony przemysłu oraz banków, które wobec wielkiego braku gotówki uruchomić pragną swe kapitały, unieruchomione w obcych środkach płatniczych.

Na giełdach papierów wartościowych panował nadzwyczaj słaby nastrój, w związku z dotkliwym brakiem gotówki. Podaż akcji była znaczna, przy bardzo niewielkiem zainteresowaniu zarówno ze strony publiczności i banków, jak i zagranicy.

Polskie pożyczki państwowe na giełdzie nowojorskiej zniżkowały: 6% poż. dolarowa z 85 do $83^7/_8$, 8% poż. Dillonowska z 99¾ do 99½, stabilizacyjna z 88¾ do 88¼. W Londynie notowano pożyczkę stabilizacyjną $93^5/_8$ — 89½.

Rolnictwo.

W nowy rok gospodarczy wchodzi rolnictwo, które, w nadziei na dalsze utrzymanie się dobrej konjunktury, dokonywało zakupów tak o charakterze konsumcyjnym jak inwestycyjnym ponad swą zdolność nabywczą na coraz dogodniejszych warunkach kredytowych, obarczone szeregiem nadmiernych zobowiązań, z których wywiązanie się spowodować może pewne trudności.

W dziedzinie zbóż, zwłaszcza pszenicy, wobec dobrego urodzaju na półkuli północnej (o 10% więcej, niż w r. ub.), zapasów z roku ubiegłego i pomyślnych widoków zbioru na półkuli południowej, depresja cen. Wobec nadmiaru pszenicy światowy niedobór żyta nie zdoła zahamować ogólnej zniżkowej tendencji cen zbożowych.

Nacisk rolników na rynki zbożowe wskutek nadejścia terminów płatności zobowiązań i podatków jest bardzo silny, przy równocześnie małej chęci kupna ze strony odbiorców, którzy tak z braku środków obrotowych, jak i w przewidywaniu zniżki ceny zbóż czynią zakupy tylko na pokrycie bieżącego zapotrzebowania.

Zasiewy jesienne wykonano przy naogół sprzyjających warunkach atmosferycznych; pierwsze oziminy przedstawiają się dodatnio. Zbiory okopowizny wypadły lepiej, niż oczekiwano, jednak konjunktura dla najważniejszej okopowizny — ziemniaków — kształtuje się niepomyślnie; ceny ziemniaków, wobec wielkiej wyprzedaży, znacznie spadają, są już niższe niż w r. ub.

Widoki zbytu lnu i chmielu nie są zbyt pomyślne. Wobec wypierania wyrobów lnianych przez wyroby ze sztucznego jedwabiu i bawełny, zapotrzebowanie lnu przez wytwórnie zagraniczne jest niewielkie. Wywóz chmielu, wskutek dobrego urodzaju zagranicą, będzie w r. bież. mniejszy. Wywóz grochu i fasoli rozwija się dobrze.

Widoki rozwoju eksportu masła i jaj dotychczas dobre.

Górnictwo.

W górnictwie węglowem, dzięki wzmożonym zakupom węgla na zimę zarówno na rynku krajowym, jak i zagranicznych odbiorców, znaczniejsze ożywienie. Wszystkie zagłębia zwiększyły wydobycie, rozmiary którego przekraczają wyniki najlepszych miesięcy z okresu strajku angielskiego.

Poszczególne kopalnie wskutek niedostarczenia im potrzebnej ilości wagonów nie zdołały nawet wykonać w terminie otrzymanych zamówień.

W 27 dniach roboczych października wydobyto około 3.830 tys. ton węgla. Ogólny zbyt węgla wynosił około 3.455 tys. ton, wzrósł więc w porównaniu z październikiem r. ub. o 300 tys. ton. Wywóz zagranicę wzrósł zaledwie o 68 tys. ton, zbyt w kraju zwiększył się o 235 tys. ton. Wywóz węgla zagranicę, w porównaniu z październikiem r. ub. zwiększył się o 236 tys. ton. Najwięcej wywieziono do Austrji (323.000 t), Szwecji (221.000t), Danji (172.000 t) i Finlandji (107.000 t).

Przez porty polskie wysłano 707.000 t (przez Gdańsk 551.000 t, przez Gdynię 156.000 t).

Ceny węgla, eksportowanego drogą morską, naogół utrzymano dla tranzakcji na najbliższe miesiące.

W górnictwie naftowem, dzięki wzmożonemu ruchowi wiertniczemu, wzrosło wydobycie ropy i utrzymuje się w granicach około 65 tys. ton miesięcznie, zapewniając rafinerjom stałe ilości surowca, niezbędnego im do utrzymania obecnego ruchu.

W hutnictwie żelaznem wyraźna poprawa. Wytwórczość hut żelaznych, jak dotychczas, wykazuje wysokość rekordową, a w stalowniach i walcowniach, po raz pierwszy przekroczyła przeciętną miesięczną produkcję hut polskich z ostatniego roku przedwojennego.

Wzrost produkcji hut żelaznych w październiku zawdzięczać należy w znacznej mierze wykonywaniu zamówień zagranicznych, uzyskanych w ostatnich tygodniach. Z eksportu wrześniowego w wysokości około 13.000 t przypada na Rosję 8½ tys. ton, czyli 65.3%; większość wywozu stanowi blacha i żelazo handlowe. Drugim największym odbiorcą była we wrześniu Jugosławja, która zakupiła większe ilości szyn.

Przemysł metalowy przetwórczy i handel hurtowy zmniejszył w październiku zamówienia. Rekompensatę słabszego wpływu zleceń prywatnych stanowiły dostawy rządowe, zwłaszcza materjału nawierzchniowego dla Min. Komunikacji. Ponieważ dalsze zamówienia Min. Kom. mają być udzielone w czasie najbliższym, zatrudnienie hut żelaznych na miesiące zimowe zapowiada się pomyślnie.

W przemyśle włókienniczym łódzkim — dwutygodniowe bezrobocie nie wpłynęło prawie zupełnie na zwiększenie obrotów wyrobami bawełnianemi, nieznaczne ożywienie, zaobserwowane w pierwszych dniach, bardzo szybko minęło.

W przemyśle wełnianym wykańcza się wyroby zimowe. Przemysłowcy spodziewają się, że z chwilą obniżenia się temperatury zdołają wyprzedać prawie całą wytwórczość.

Wywóz towarów łódzkich, wskutek bezrobocia, był w październiku znacznie niższy. Wywieziono 322 tys. kg. wartości 4.033 tys. zł., wobec 604 tys. kg, wart. 7.105 tys. zł. we wrześniu b. r.

W przemyśle włókienniczym bielskim dział sprzedaży w zastoju, sezon zimowy zakończono. Wobec braku zamówień dodatkowych, które fabryki otrzymywały zazwyczaj w większych ilościach w latach poprzednich, rozpoczęto produkcję towarów letnich.

Wywóz wyrobów bielskich w porównaniu z rokiem ubiegłym był ilościowo nieco mniejszy, wartościowo jednak nieco większy.

W okręgu białostockim fabryki pracują wprawdzie jeszcze intensywnie nad wykończeniem zamówień, szereg jednak mniejszych zakładów wymówił robotnikom pracę od grudnia.

Wywóz wyrobów białostockich na Daleki Wschód rozwija się nadal pomyślnie.

W przemyśle metalowym maszynowym sezonowe działy produkcji zmniejszyły wytwórczość.

W wytwórniach maszyn rolniczych zmalały znacznie zamówienia.

W pomyślniejszych warunkach pracowały fabryki maszyn i urządzeń cukrowniczych.

W przemyśle metalowym bielskim stan zamówień maleje, mniejsze przedsiębiorstwa wobec wzrastających trudności finansowych liczą się z koniecznością ograniczenia produkcji na skład. Wybitnie dobrą konjunkturę mają bielskie walcownie metali. Zamówienia zagraniczne na maszyny włókiennicze napływają słabiej. W dziale tym konkurencja zagraniczna posługuje się coraz dłuższymi kredytami nawet do lat trzech, których nasze fabryki nie są w stanie udzielać.

W przemyśle drzewnym położenie kształtowało się pod znakiem rozpoczynającej się w październiku kampanji rębnej, oraz upływu z dn. 5 grudnia r. b.

terminu prowizorjum drzewnego z Niemcami. Wobec nieuregulowania tej sprawy, w przemyśle drzewnym panuje ogólna niepewność i dezorjentacja, która prawdopodobnie wywoła zmniejszenie wyrębów w bieżącej kampanji rębnej.

Wywóz nadal słaby. W kraju zbyt spada, ożywienie jedynie lokalne. Ceny drzewa wykazują pewną tendencję zwyżkową.

Przemysł cukrowniczy rozpoczął kampanję, w której bierze udział siedemdziesiąt jeden cukrowni. Przerób buraków dobry, polaryzacja ich nieco wyższa niż w roku ub., dochodzi w niektórych cukrowniach do przeszło 19%.

Widoki eksportowe dla naszego cukru nadal się pogarszają; obecnie ceny cukru na rynkach międzynarodowych są nawet niższe, niż w najniekorzystniejszym dotychczas pod tym względem roku 1925.

W przemyśle przetworów ziemniaczanych przygnębienie. Wobec spadku cen przetworów ziemn. na rynkach międzynarodowych, wywóz prawdopodobnie nie będzie się opłacał i cała produkcja kampanji bieżącej zaciąży na rynku krajowym.

W przemyśle garbarskim, wobec znacznego, bo dochądzącego do 10% spadku cen skór surowych, pewne zmniejszenie produkcji w oczekiwaniu na dalszą zniżkę. Przemysł garbarski odczuwa dotkliwie konkurencję zagraniczną, tak w dziale skór surowych, jak i w obuwiu, importowanem w znacznej ilości z Czechosłowacji.

W przemyśle ceramicznym bardzo dobrze pracują cementownie. Zbyt w kraju wzrósł w r. b. znacznie. Wywóz w pierwszych dziewięciu miesiącach r. b. wynosił około 83 tys. ton, mniej, niż w tymże okresie roku ub.

Ruch budowlany pod znakiem zaostrzenia się sytuacji na rynku pieniężnym, powstrzymującego inicjatywę prywatną w budowie nowych domów. Ruch inwestycyjny w przemyśle i na wsi osłabł.

Prace inwestycyjne w Gdyni dokoła budowy urządzeń portowych i dróg komunikacyjnych w mieście i w porcie nie doznają przerwy.

Handel.

Mimo nadchodzącej zimy, obroty słabe, utrzymują się na poziomie września b. r., a więc znacznie słabsze, niż w październiku r. ub. Warunki pokrycia pogorszyły się znacznie.

Do portu w Gdyni przybiło 85 statków o łącznej pojemności 80 tys. ton rejestr., wypłynęło zeń 88 statków, które wywiozły m. in. 150 tys. ton węgla i blisko 1.000 ton soli.

Państw. Przed. „Żegluga Polska" przewiozło własnemi statkami około 43 tys. ton różnych towarów. (W. d. BGK).

NA CELE ROZWOJU EKONOMICZNEGO

Powstały z części wpływu pożyczki stabilizacyjnej skromny fundusz, zwany funduszem „F", jest już w większości wyczerpany.

Pozostałość na dzień 30 września b. r. wynosi 27.574.637 złotych.

Dotychczasowe inwestycje, w ogólnej sumie 113.767.843 zł., stanowią:

8% pożyczka dla Państwowej Fabryki Związków Azotowych w Tarnowie, zł. 23,800.000.00.

8% pożyczka dla Państwowej Fabryki Aparatów Telegraficznych i Telefonicznych. zł. 5,000.000.00.

8% pożyczka dla Państwowego przedsiębiorstwa „Poczta, Telegraf i Telefon" zł. 15.500.000.00.

8%Listy zastawne Tow. Kred. Ziemsk. w Warszawie, zł. 13,555,306.35.

7% Obligacje meljoracyjne Państwowego Banku Rolnego. zł. 6 375.844.18.

7% Listy Zastawne Państwowego Banku Rolnego, zł. 12.092,408.81.

8% Listy Zastawne Państwowego Banku Rolnego, zł. 12.814,709.50.

8% Listy Zastawne Banku Gospodarstwa Kraj., zł. 10.923.090.48.

8% Listy Zastawne Tow. Kred. Ziemsk. we Lwowie, zł. 4.005.000.00.

8% Listy Zastawne Wileńskiego Banku Ziemskiego, zł. 7.130 526.70.

8% Listy Zastawne Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego, zł. 2,570,957.24.

POD. KAP. AKC. BANKU CUKROWNICTWA w POZNANIU

W wykonaniu uchwały Walnego Zebrania akcjonarjuszów z dnia 28 kwietnia b. r. podwyższył Bank Cukrownictwa swój kapitał akcyjny, drogą nowej emisji, z 6 milj. zł. na 7.500.000 zł.

Całą emisję objął Związek Zachodniopolskiego Przemysłu Cukrowniczego w Poznaniu, rezerwując starym akcjonarjuszom prawo pierwszeństwa w subskrypcji akcji.

Nowe akcje uczestniczą w dywidendzie od dn. 1 lipca b. r.

SAMOCHÓD A SAMOLOT

Niezwykle szybki rozwój lotnictwa w ostatnich latach wysunął na porządek dnia kwestję, w jakim stopniu rozwój komunikacji lotniczej wpłynie na komunikację samochodową. Czy pomiędzy temi dwoma środkami komunikacyjnemi wytworzy się ostra konkurencja, czy też ścisła współpraca?

Badania przeprowadzone w tej sprawie przez General Motors pozwalają twierdzić, że rozwój komunikacji lotniczej nietylko nie wpłynie ujemnie na komunikację samochodową, lecz przeciwnie, przyczyni się do jej rozwoju ,tak samo jak radjo przyczyniło się do rozwoju prasy, chociaż w początkach rozwoju radja wyrażano obawę, że zabije ono prasę.

Samolot jest środkiem komunikacyjnym, który może służyć do przebywania dłuższych przestrzeni, natomiast przestrzenie krótsze, jak np. jazda po mieście, wycieczki, można przebywać tylko na samochodzie.

Pozatem, każdy samolot będzie musiał być obsługiwany conajmniej przez dwa samochody. Właściciel samolotu będzie musiał posiadać jeden samochód dla dojazdu na lotnisko oraz drugi, którymby mógł dojechać z lotniska do celu swej podróży. Oprócz tego, podczas jego nieobecności, rodzina będzie musiała mieć osobno samochód dla siebie.

Samochód początkowo uważany był jako zabawka, jako luksus. Ekonomicznej wartości nabrał on dopiero później. Samolot natomiast od samego początku stał się czynnikiem ekonomicznym. Samoloty używane są do zdjęć fotograficznych z lotu ptaka, do przewożenia poczty i innych przesyłek pospiesznych, jak również do szybkiej komunikacji pasażerskiej. Jest to dziedzina, poza którą samolot nie wyjdzie i dlatego niema obawy, ażeby mógł stać się konkurentem samochodu.

Tak samoloty jak i samochody poruszane sa przy pomocy silników spalinowych, wobec czego każdy nowy wynalazek w dziedzinie samochodowej może być wyzyskany przez lotnictwo i odwrotnie. Np. budowa silników samolotowych oparta jest w znacznej mierze na doświadczeniach, zdobytych przez rozwój automobilizmu.

Masowa produkcja samochodów spodowała obniżenie ich kosztów. To samo stanie się z samolotami, wskutek czego staną się one tańszym środkiem lokomocji.

Budowa coraz lepszych dróg, oraz stale zwiększająca się szybkość samochodów, zbliża je coraz bardziej do samolotów. Postęp zaś w technice lotniczej czyni samoloty coraz pewniejszym i sprawniejszym środkiem komunikacyjnym.

Oba te środki komunikacyjne nietylko nie przeszkadzają sobie zupełnie, lecz przeciwnie, doskonale się uzupełniają.

(G.)

TOW. SOSNOWIECKICH FABR. RUR I ŻEL. SP. AKC.

W okresie sprawozdawczym 1927/28 rozwój działalności T-wa był pomyślny, a wyraził się w zwiększeniu obrotów T-wa, w porównaniu z rokiem poprzednim, o 30% i czystym zyskiem w wysokości 4,377.394 zł.

Wpływ powiększenia kapitału akcyjnego w tym okresie, do 24 miljonów złotych, pozwolił na przeprowadzenie i ukończenie bardzo poważnych inwestycji.

Celem rozszerzenia zakresu swej działalności i wzięcia żywszego udziału w obrotach międzynarodowych, nabyło T-wo większość akcji „Societe des Tubes de Jemappes" w Belgji. Fabryka rur tego T-wa w Jemappes położona jest w punkcie bardzo dogodnym dla zaopatrywania się w metale i dla eksportu, jest ponadto członkiem międzynarodowego kartelu rur.

Pomyślny bieg prac w zakładach T-wa w dobie obecnej pozwala T-wu na wyznaczenie dywidendy większej, 16 frs od akcji.

Przy przewartościowaniu bilansu na dzień 1 lipca b. r. otrzymano nadwyżkę w wysokości zł. 12.195.229, z której, po zasileniu rezerw, przeznaczono na kapitał akcyjny 6.000.000 zł.

Przez przelew ten, kapitał akcyjny T-wa wzrasta z 24.000.000 zł. na 30.000.000 zł., obejmując 300.000 akcji 100 złotowych. Dotychczasowe akcje po nom. wart. 80 zł. — przestemplowane będą na akcje po 100 zł. nom. wartości.

Rezerwy T-wa wzrosły do poważnej sumy 23.870 671 zł.

Nadmienić należy, że eksport wyrobów T-wa rozwija się coraz lepiej, dochodząc w dziale rur do 60% produkcji.

W skład Rady wchodzą pp.: Jules Bernard, prezes, Claude Aulagnon, H. E. Boyer, J. Chanove H. Gliwic, J. Leflaive, Maciej Rogowski, Antoni Słaboszewicz i Antoni Wereszczyński.

ZADŁUŻENIE STANÓW ZJEDNOCZONYCH NA BUDOWĘ DRÓG

7.59 dol. na głowę.

Za rozwojem automobilizmu w Stanach Zjednoczonych poszedł rozwój dróg. Dane zebrane przez Sekcję Informacyjną General Motors Corporation, które przytaczamy poniżej, uprzytomnią nam, jak poważne miejsce w budżecie poszczególnych stanów zajmują wydatki na drogi.

Według danych, otrzymanych z „Bank of America" oraz z innych źródeł, zadłużenie poszczególnych stanów Stanów Zjednoczonych wynosi w roku bieżącym blisko 2 miljony dolarów (dokładnie 1,971.354.167.26 dol.), z której to sumy 45,7% wydano na budowę dróg i mostów, t. j. 900,930.781,92 dol.

Więcej niż 2/3 ogólnego długu, a prawdopodobnie i większa część zadłużenia na drogi, zostało spłacone w ciągu niespełna lat 8, co jest dowodem wysokiego poczucia odpowiedzialności poszczególnych stanów.

Suma tego olbrzymiego zadłużenia na drogi nie jest całkowita, albowiem wiele obligacyj zostało już w tym roku wykupionych, a pozatem poszczególne stany koszta budowy dróg pokrywały w pewnej części gotówką z dochodów bieżących.

Jeżeli porównamy zadłużenie na drogi w roku bieżącym z zadłużeniem w roku ubiegłym, to przekonamy się, że różnica jest niewielka, gdyż tylko 0,5%.

Największy dług drogowy posiada stan New York. Bo kiedy przeciętnie zadłużenie na drogi wynosi 7.59 dol. na każdego obywatela amerykańskiego, to w stanie New York zadłużenie to wynosi 9.36 dol. na głowę. Po stanie New York idzie stan North Carolina, Illinois i Californja.

Zadłużenie poszczególnych stanów przedstawia się w roku 1928 następująco:

Drogi	900,930.781,92
Zapomogi dla weteranów	982,430.000,00
Kanały i przystanie	224,484.800,00
Inne ulepsz. kom. mosty etc.	141,551,162.00
Zapomogi dla rolników	120,187.839,39
Lokaty	112,211.014,40
Instytucje dobroczynne	65,765.600,00
Różne	44,648.626,48
Oświata	43,011.532,25
Gmachy publiczne	26,561.523,28
Inne wydatki na armję	9,571.287,54
Razem	1,971.354.167,26

Termin „zadłużenie" użyty w niniejszym artykule odnosi się tylko do długów długoterminowych. Zadłużenia krótkoterminowe w danym wypadku nie były brane pod uwagę. *(M.)*

ZJEDN. WARSZ. TOW. TRANSPORTU I ŻEGLUGI POLSKIEJ S. A.

Wobec trudności, na jakie w działalności swej napotykało T-wo, wskutek braku kapitałów obrotowych, wyłoniła się kwestja wykupu T-wa przez Państwo.

Przedstawiony wniosek Rada Ministrów zaakceptowała.

W dniu 15 grudnia b. r. odbędzie się Nadzwycz. Walne Zgrom. akcjonarjuszów, na którem zapadną decydujące o losie T-wa uchwały.

Na łamach szeregu pism pojawiła się nieścisła wiadomość o zamierzonem wykupie „udziałów". Niema udziałów, są — akcje.

„UNJA" ZJEDN. FABR. MASZYN T. A.

W okresie sprawozdawczym 1927/8 rozwijała się działalność T-wa niezwykle pomyślnie.

W stosunku do roku poprzedniego wzrosły obroty T-wa o 60%, ilość robotników dosięgła liczby 1.500. Mimo znacznego podrożenia surowca i robocizny, a minimalnej podwyżki cen gotowych produktów, zdołano, dzięki intensywnej, zgodnej pracy, zamknąć okres sprawozdawczy czystym zyskiem w wysokości 1.417.818 zł.

Po odpisach statutowych, przeznaczeniu na rezerwę podatkową 480.000 zł., pozostało zł. 687.500 **na wypłatę 25% dywidendy akcjonarjuszom.**

W roku bieżącym posiadają fabryki T-wa poważne ilości zamówień, obroty zapewnie znacznie jeszcze się zwiększą.

Nacz. dyr. T-wa jest p. Janusz Czarliński, a w oddziale bydgoskim p. M. Jankowski.

TOW. AKC. „ZAWIERCIE"

W dniu 28 b. m. odbyło się w siedzibie T-wa w Warszawie, w drugim terminie, Nadzwyczajne Walne Zgrom. akcjonarjuszów, na którem obecni reprezentowali większość kapitału akcyjnego T-wa.

Przewodniczył obradom prezes Rady p. inż. Piotr Drzewiecki.

Przed rozwinięciem dyskusji i powzięciem przez zebranych doniosłych uchwał, które mają pchnąć T-wo na nowe, zdrowe tory, zabrał głos dyr. zarz. T-wa p. Stanisław Szymański, kreśląc dzieje T-wa od czasu zawieruchy wojennej.

W okresie wojennym T-wo poniosło dotkliwe straty. Wojska zaborcze zrabowały 15.000 bel bawełny i odpadków, całą miedź z maszyn, 52 klm. pasów skórzanych, całe zapasy towarów, nawet zbędnych dla wojska, wyrządzając szkody, ocenione na siedem miljonów franków szwajcarskich. W bankach rosyjskich przepadły trzy miljony rubli.

W pierwszym okresie uruchomienia fabryki brak było jakichkolwiek środków obrotowych, pracę rozwijać można było jedynie dzięki niewielkiemu kredytowi bankowemu i wpłatom gotówkowym kupców na zamówione towary.

W rozwoju pracy trzeba było korzystać z kredytów, które z biegiem czasu, w związku z położeniem gospodarczem kraju, okazały się w skutkach niezwykle zgubne.

W jesieni 1923 r. nastąpiło załamanie się interesów T-wa; gwałtowny dziesięciokrotny spadek marki polskiej w okresie niespełna trzymiesięcznym naraził T-wo na stratę kilkuset tysięcy dolarów, drogocennego kapitału obrotowego. Trzeba było pożyczać, a pożyczki te dochodziły do kilku procent miesięcznie.

Wysiłki wszelkie, by zdobyć kapitały długoterminowe w bankach zagranicznych i krajowych, spełzły na niczem. Położenie z dnia na dzień stawało się krytyczniejsze, odsetki rosły.

W braku niezbędnych dwu miljonów dolarów do obrotu weszło T-wo wreszcie w porozumienie z holenderskiem Twem „Interma" i rozpoczęło pracę na „lohn", zabiegając równocześnie o sanację T-wa i zainteresowanie kapitałów zagranicznych.

Po długotrwałych rokowaniach Tow. „Interma" wyraziło zgodę na przejęcie długów T-wa i udział w kapitale akcyjnym, domagając się jednakże urealnienia bilansu i przeprowadzenia ustawowej amortyzacji.

Na zaproszenie Zarządu dwaj eksperci prof. inż. J. Okolski i inż. Wesołowski, których autorytet nie ulega najmniejszej wątpliwości, zbadali stan maszyn i budynków T-wa.

W odczytanym na Walnem Zgrom. ich protokóle stwierdzono, iż maszyny, z których poszczególne pochodzą z przed trzydziestu lat, winne być zamortyzowane w stosunku 7% rocznie, budynki w stosunku 4% rocznie. Wartość ich obecna nie przekracza wartości przyjętej w bilansie, wobec czego w tejże samej wysokości winna wystąpić w bilansie przerachowania, zgodnie z rozp. Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.

W myśl opinji biegłych przeprowadzono amortyzację za r. 1924, 1925, 1926 i 1927, na łączną sumę zł. 5.247.000.

W chwili bieżącej długi T-wa wynoszą, łącznie z podatkami, około 17 miljonów złotych.

Celem pokrycia straty lat ubiegłych okazała się konieczność zmniejszenia kapitału akcyjnego o trzy czwarte.

Po wyjaśnieniach i dyskusji, Nadzwyczajne Walne Zgrom. zatwierdziło jednogłośnie bilans na dzień 31 grudnia 1927 r., uwzględniający przeprowadzenie amortyzacji, uchwalając następnie:

a) zmniejszenie kapitału akcyjnego o trzy czwarte do 2.227.500 zł.

b) wymianę akcji w stosunku trzech akcji stuzłotowych na dwadzieścia akcji dotychczasowych,

c) powiększenie kapitału akcyjnego do pierwotnej wysokości, przyczem akcje te zarezerwowano dla Tow. „Interma", po kursie 116 zł. 67 gr. za akcję nom. wart. 100 zł.

d) przyjęcie bilansu przerachowania na dzień 1 lipca b. r.

Wpływ około siedmiu miljonów złotych za akcje zmniejszy poważnie zadłużenie T-wa. W myśl porozumienia T-wo „Interma" ma przejąć pozostałe zadłużenie, zmieniając je na kredyt dziesięcioletni, stosunkowo nisko oprocentowany.

Wejście w szeregi akcjonarjuszów silnego finansowo T-wa, odnoszącego się do T-wa wysoce lojalnie, zamyka okres ciężki, okres walki z piętrzącemi się trudnościami, grożącemi zagładą T-wu.

Przed Tow. „Zawiercie" otwiera się teraz pomyślniejsza przyszłość.

Towarzystwo Zakładów Przędzalni wełny, Tkalni i Blecharni „ZAWIERCIE", Sp. Akc.

Bilans w dniu 31 grudnia 1927 r.

STAN CZYNNY		STAN BIERNY	
Grunta i place	412.722,—	Kapitał Zakładowy 148500 szt. akcji I — IV emisji a zł. 60.	8,910.000,—
Budowle	6.352.623,85	Kapitał Amortyzacyjny	5,247.184,44
Maszyny i urządzenia techniczne	15.636.697,51	Różni Wierzyciele	18,378.540,84
Sprzęty, utensylja i inwentarz żywy	397.675,37		
Gotowizna w kasach, weksle i papiery proc.	352.723,48		
Remanenty w materjałach	1.096.786,35		
Różni Dłużnicy	1.534.721,85		
Strata	6.751.773,87		
	Zł. 32.535.724,28		Zł. 32,535.724,28

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

WINIEN		MA	
Procenty	1.429.331,99	Zysk brutto	2,302.864,44
Koszta Ogólne	727.808,44	Przeniesiono z Kapitału Zasobowego	713.143,27
Podatki i opłaty stemplowe	201.012,—	Strata	6,751.733,87
Koszta handlowe w Biurze Sprzedaży Łódź	177.373,93		
Dopłata do Kasy Chorych i Funduszu Bezrobocia, ubezpieczenie pracowników od wypadków, wsparcia i odszkodowania za kalectwo	317.244,45		
Asekuracja i utrzym. straży ogniowej	87.191,81		
Wynagrodzenie Zarządu	24.000.—		
Utrzymanie ochrony, domu ludowego i kąpieli	5.916.09		
Ogrzewanie, wodociągi i urządzenia przeciwpożarne	33.458,34		
Różnice kursowe	117.889,74		
Saldo na r-ku Nieprzewidzianych Zysków i Strat	1,399.371,35		
Amortyzacja za 1924, 1925, 1926 i 1927	5,247.183,44		
	Zł. 9,767.781,58		Zł. 9,767.781.58

TOWARZYSTWO „ZAWIERCIE", Sp. Akc.

Bilans brutto na dzień 1-go lipca 1928 roku

przerachowany w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 roku.

STAN CZYNNY		STAN BIERNY	
Grunta i place	412.722.—	Kapitał Zakładowy 148.500 szt. akcji I — IV emisji a zł. 60.	8,910.000,00
Budowle	6,367.967,78	Kapitał Amortyzacyjny	5,247.183,44
Maszyny i urządzenia techniczne	15,683.308.51	Różni Wierzyciele	18,754.746,11
Sprzęty, utensylja i inwentarz żywy	542.376,15	Wydatki i różne rachunki	4,705.139,56
Gotowizna w kasach, weksle i papiery proc.	400.513,06		
Remanenty w materjałach	1,096.786,35		
Różni dłużnicy	1,586.281,63		
Strata	6,749.417,14		
Wydatki i różne rachunki	4.777.696,49		
	Zł. 37,617.069,11		Zł. 37,617.069,11

S. A. WIELKICH PIECÓW I ZAKŁADÓW OSTROWIECKICH

W dniu 8 b. m. odbyło się w siedzibie T-wa w Warszawie doroczne Walne Zgrom. akcjonarjuszów, *na którem zebrani reprezentowali około 23% kapitału akcyjnego.*

W okresie sprawozdawczym 1927/8 roku, według sprawozdania wygłoszonego przez p. sen. T. Popowskiego, w warunkach pomyślnej konjunktury, praca w zakładach T-wa rozwijała się pomyślnie.

Wielki piec, uruchomiony, po półtorarocznej przerwie, w sierpniu ub. r. pracował normalnie, zaspakajając całkowicie zapotrzebowanie stalowni i odlewni, dając ponadto do sprzedaży na rynku wewnętrznym 4.250 ton żeliwa odlewniczego.

Piece martenowskie wytworzyły 83.686 t. bloków i 5.495 t. odlewów; walcownie i inne oddziały przeróbcze dały ogółem 79.632 t. żelaza, stali i wyrobów; oddział wagonowy dostarczył P. K. P. — 900 węglarek, 1.100 platform toru normalnego i 100 węglarek wąskotorowych, a dla rynku prywatnego 266 wagoników wąskotorowych i 120 wywrotek i wózków leśnych.

Na eksport wysłano 5.042 t. wyrobów. Ogólna suma rachunków wyniosła zł. 45.179.487 (w r. poprz. zł. 30.563.476).

Wydatki na świadczenia socjalne wzrosły do 1.470.530 zł., stanowiąc 3.28% sumy sprzedaży, wzrosły również i podatki i opłaty do zł. 1.803.400, czyli do 3.99% sumy rachunków.

Wobec pomyślnej konjunktury na rynku wewnętrznym rozpoczęto w okresie sprawozdawczym przebudowę zakładów na szerszą skalę.

Rok sprawozdawczy zamyka T-wo czystym zyskiem w wysokości 4.510.817 zł.

Walne Zgrom. przeznaczyło z zysku tego: na kapitał amortyzacyjny — 1.890.817 zł., na zapomogi pracowników — 275.000 zł., na kapitał zapasowy — 131.000 zł., *tantjemę dla Zarządu — 309.275 zł., a na 14% dywidendę 1.890.000 zł.*, (240.000 akcyj I em. po zł. 7,60.000 akcji II em. po zł. 3.50 za kupon).

Bezpośrednio po dorocznem Waln. Zgrom. odbyło się (przed terminem ogłoszonym w Monitorze) Nadzwyczajne Walne Zgrom., celem zatwierdzenia przerachowania bilansu, zgodnie z Rozp. Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca b. r., oraz powzięcia uchwały w sprawie podwyższenia kapitału akcyjnego.

Przy przerachowaniu bilansu uzyskano nadwyżkę w wysokości zł. 8.930.708. Całą tę nadwyżkę przeznaczono na kapitały rezerwowe, a to: zł. 2.098.716 na kapitał amortyzacyjny, zł. 1.501.257 na kapitał zapasowy, zł. 234.000 na kapitał ubezpieczeniowy, zł. 5.096.734 na kapitał rezerwowy.

Przy kapitale akcyjnym w wysokości 15.000.000 zł. wynosić będą kapitały rezerwowe (łącznie z amortyz.) — 15.845.436. Wartości nominalnej akcji nie podniesiono.

Celem zapewnienia grupie, wywierającej dotychczas przemożny wpływ na skład władz T-wa, dalszego wpływu, wobec projektowanej nowej emisji, uchwalono na wniosek Zarządu uprzywilejowanie akcji serji A.

Akcje serji A będą uprzywilejowane, imienne, zbywalne za zgodą Zarządu, akcje serji B będą nadal na okaziciela, wolne w obrocie. Pięć akcji serji A da prawo jednego głosu, na które potrzeba będzie 25 akcji serji B.

Nadmienić należy, że akcje serji A, w ogólnej ilości 56.000 sztuk, powstały z wymiany starych I — IV emisji (po dzień 1/10 1921 r.), akcje serji B, w ogólnej ilości 184.000 sztuk, powstały z wymiany V —VII emisji.

Wobec uprzywilejowania akcje serji A dają prawo do 11.200 głosów, a akcje serji B, ilościowo przeszło trzykrotnie przeważające, dają prawo tylko do... 7.360 głosów.

Po referacie p. sen. T. Popowskiego, uzasadniającego konieczność podwyższenia kapitału akcyjnego, wobec coraz większych obrotów, rozbudowy i przebudowy wytwórni T-wa, uchwalono upoważnić Zarząd do powiększenia kapitału akcyjnego w miarę potrzeby, drogą nowej emisji jednorazowej, lub częściowej, w granicach 10.000.000 zł.

Czwarta część nowej emisji może być umieszczona według uznania Zarządu,. z pominięciem dotychczasowych akcjonarjuszów.

A przypomnieć należy, że kapitały rezerwowe wynoszą przeszło piętnaście miljonów zł.

Niezwykłe uchwały Nadzw. W. Zgrom. budzą nader poważne zastrzeżenia.

TOW. AKC. „WOJCIECHÓW"

W okresie sprawozdawczym 1927 r. zamknął „Wojciechów" bilans roczny znów niedoborem w wysokości 821.279 zł. Niedobór ten, łącznie ze stratami lat ubiegłych, w wysokości zł. 1.603.128, przekroczył wysokość kapitału akcyjnego, przed przerachowaniem bilansu T-wa.

Na Walnem Zebraniu w dn. 16 lipca b. r. uchwalono pokryć stratę okresu sprawozdawczego przez dopłatę zł. 200.— od każdej akcji 400-złotowej.

W tych dniach ogłoszono już zaproszenie akcjonarjuszów do uskutecznienia dopłaty, podając treść uchwały Waln. Zgrom.:

„W razie niedokonania powyższej dopłaty do akcji w oznaczonym terminie, Walne Zgrom. upoważnia Zarząd do unieważnienia tych akcji, wypuszczenia nowych akcji, oznaczonych numerami akcji unieważnionych, oraz do sprzedania ich na giełdzie za pośrednictwem przysięgłego maklera giełdowego.

Z sumy osiągniętej ze sprzedaży akcji zł. 200.— od każdej nowowypuszczonej akcji będzie zaliczone na pokrycie uchwalonej powyżej dopłaty do akcji, reszta zaś pozostanie w depozycie Towarzystwa do dyspozycji akcjonarjuszów, których akcje zostały unieważnione".

W dniu 18 grudnia b. r. względnie w II terminie, w dniu 2 stycznia 1928 r. odbędzie się Nadzw. Walne Zgrom. akcjonarjuszów, celem zatwierdzenia bilansu przerachowania.

W bezstronnej ocenie położenia T-wa i uchwały Waln. Zgrom. z dn. 16 lipca b. r. wstrzymujemy się od wysuwania wniosków, aż do dnia Nadzw. Waln. Zgrom.

„C. HARTWIG", S. A. W POZNANIU

W okresie sprawozdawczym 1927/8 r., **mimo rekordowych obrotów,** o przeszło 70% większych, niż w roku poprzednim, nie zdołano ponownie zamknąć bilansu nadwyżką, któraby umożliwiła wypłatę dywidendy, ba, co więcej zamknięto bilans niedoborem w wysokości 212.564 zł., pokrytym z nadwyżki przy przerachowaniu.

W niezwykłe zdumienie wprowadza nas zdanie artykułu opisowego, zamieszczonego na łamach jednego z pism poznańskich, pod datą 24 b. m.: „choć zyski na to zezwalały, władze S-ki, w obliczu zadań (gen. eksp. P. W. K.) uchwaliły dywidendy nie wypłacać, by nie osłabiać kapitałów obrotowych".

A tymczasem z uzyskanej przy przewalutowaniu bilansu na dzień 1 lipca b. r. nadwyżki w sumie zł. 604.173 przeznaczono, jak to ogłoszono w innem z pism: na pokrycie straty za rok 1927/8—212.564 zł., na rezerwę specjalną 127.182.02 zł., na fundusz amortyzacyjny 85.000 złotych, na straty na dłużnikach 179.426.24 zł.

Nie chcemy wysnuwać wniosków.

WARSZAWSKA S. A. BUDOWY PAROWOZ.

Pod przewodnictwem prezesa Zarządu p. D-ra Pawła Heilperina odbyło się w dniu 9 b. m. w Warszawie doroczne Walne Zgromadzenie akcjonarjuszów, na którem zebrani reprezentowali około 30% kapitału akcyjnego.

Według sprawozdania dyr. zarz. p. inż. E. Landsberga, w okresie sprawozdawczym 1927/28 r. dał się T-wu bardzo silnie odczuć brak przewidywanych zamówień ze strony Ministerstwa Komunikacji. Wpływ zamówień na tylko 48 parowozów, zamiast przewidywanych w kontrakcie 80-ciu, zwiększył znacznie koszty przemysłowe i ogólne. W następstwie nieuwzględnienia różnicy tej kosztów przez Min. Komunikacji, T-wo zmuszone było dostarczać parowozy poniżej własnych kosztów produkcji. Nieterminowe ponadto wpływy za dostawy, przy niedostatecznych własnych środkach obrotowych, obciążeniach podatkowych i socjalnych, stwarzały w okresie sprawozdawczym poważne trudności dla przedsiębiorstwa.

Wysiłki w zakresie rozszerzenia produkcji, przez fabrykację dla prywatnego rynku motorów spalinowych Diesel'a i lokomobil dla rolnictwa, nie dały jeszcze poważniejszych wyników, gdyż ta gałęź produkcji dopiero w roku obecnym wychodzi ze stadjum organizacyjnego.

Rok sprawozdawczy, ze względów powyższych, nie dał wyników dodatnich, bilans na dzień 30 czerwca b. r. wyrównano bez strat i zysków.

W roku bieżącym położenie T-wa zapowiada się korzystniej; liczba zamówień zwiększyła się, produkcja wzrasta, dzięki przeprowadzonym oszczędnościom wyniki produkcji pierwszych miesięcy są już dodatnie. Poważny wpływ na wynik bieżącego okresu sprawozdawczego wywrze bezsprzecznie znaczne powiększenie własnych kapitałów obrotowych, drogą III emisji, z pięciu do dziesięciu miljonów złotych, umożliwiając normalne prowadzenie przedsiębiorstwa, oraz zmniejszając niezmiernie uciążliwe obciążenie procentami.

Walne Zgromadzenie akcjonarjuszów, po przyjęciu do wiadomości sprawozdania Zarządu, zatwierdzeniu bilansu i Rachunku Strat i Zysków na dzień 30 czerwca b. r., zatwierdziło przedstawiony bilans otwarcia na dz. 1 lipca b. r., w którym nadwyżki osiągnięte z przerachowania przeznaczono zgodnie z art. 5 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej na wzmocnienie kapitałów: amortyzacyjnego i zapasowego.

Po uzupełniających wyborach w skład Zarządu wchodzą pp.: Dr. Paweł Heilperin, prezes, Dr. H. Aschkenazy, inż. Kaz. Chrzanowski, Wacław Dąbrowski, Ludwik Frere, Ferd. Germanes, Tadeusz Karszo-Siedlewski, inż. Emil Landsberg, inż. Ant. Lewalski, inż. Tadeusz Popowski, inż. Stefan Przanowski, Dr. bar. Jan Ringhoffer, Dr. Marcin Szarski, N. Weinstock, Antoni Wieniawski, Bar. Fernand de Wolff de Moorseel i Dr. Kazimierz Zaczek.

TOW. AKC. FABR. CUKRU „MICHAŁÓW"

W okresie sprawozdawczym 1927/8, w czasie czterdziestodniowej kampanji, wyprodukowało Tow. 27.805 q cukru białego ze 190.150 q buraków.

Polaryzacja przeciętna cukru wynosiła 17.164%, dzienny przerób 4.844 q. Zysk na produkcji, wobec niskich cen cukru, wynosił zł. 191.728.

Mimo osiągnięcia zysku tego w kampanji cukrowej, bilans roczny T-wa zamyka się niedoborem w wysokości 82.403 zł., co przypisać należy nader poważnej pozycji procentów, prowizji i dyskonta, w łącznej sumie 284.089 zł.

W bieżącej kampanji położenie T-wa przedstawia się pomyślniej. Tow. otrzyma do przerobu około 310.000 q buraków, z których, przy obecnej wyższej polaryzacji, otrzyma się około 48.000 q. białego cukru. Obecny przerób dzienny wzrósł do 6.100 q.

Przedstawiony na W. Zgrom. w dniu 24 b. m. bilans przerachowania zamknięto nadwyżką w wysokości 1.491.981 zł. Po spisaniu straty za rok 1926/7 i 1927/8, oraz z przerachowania długu b. ros. Skarbu, w wysokości 167.955 zł., przeznaczono na kapitał amortyzacyjny zł. 655.738, a resztę zł. 458.136 na kapitał zasobowy.

Kapitał akcyjny pozostaje nadal w niezmienionej wysokości zł. 1.848.000, wzrastają natomiast silnie rezerwy do 2.229.624 zł. (w tem kapitał amort. do 1.754.011 zł.).

Budżet na rok 1928/9, zatwierdzony przez W. Zgrom, mieści się w granicach 4.318.000 zł.

W skład zarządu wchodzą pp.: M. Berson, Edward Berson, Leon Nowakowski, Al. Kraushar, M. Wawelberg, a jako zast. A. Rozstocki i H. Lewy.

TOW. AKC. „ELEKTRYCZNOŚĆ"

Rok sprawozdawczy 1927/8 zamyka Tow. czystym zyskiem w wysokości 640.966 zł.

Po szeregu odpisów przeznaczono na 7% dywidendę zł. 201.600.

Przez przelewy kapitał amortyzacyjny T-wa wzrósł do 1.847.488 zł., przy kapitale akcyjnym w wysokości 2.880.000 zł.

„W. FITZNER I K. GAMPER", S. A.

W dniu 15 b. m. odbyło się w siedzibie S-ki w Warszawie Nadzw. Walne Zgrom. akcjonarjuszów, celem zatwierdzenia drobnych zmian w ostatnim bilansie.

Przewodniczył prezes Rady p. inż. Piotr Drzewiecki.

Bilans za rok 1927, przy sumie bilansowej 24.471.217 zł. zamknięto czystym zyskiem w wysokości 663.111 zł., które Nadzw. Waln. Zgrom. uchwaliło przelać na kapitał amortyzacyjny.

Było to ostatnie Zgrom. akcjonarjuszów S. A., przejętej już obecnie przez Zjednocz. Fabr. M. „L. Zieleniewski, Fitzner-Gamper", S. A. o czem ukazały się już na łamach prasy specjalne zawiadomienia.

S. A. „HABERBUSCH I SCHIELE"

Na Nadzw. W. Zgromadz. w dniu 7 b. m. zatwierdzono przedstawiony przez Radę bilans przerachowania na dzień 1 lipca b. r.

Nadwyżkę, jaką z przerachowania nieruchomości i ruchomości uzyskano, przeznaczono słusznie w lwiej części na podwyższenie kapitału akcyjnego, przeznaczając z niej resztę zł. 1.442.909, na zasilenie kapitału amortyzacyjnego.

Kapitał akcyjny podniesiono z 6.000.000 zł. na 12.000.000 zł., przez przelanie nań zł. 4.998.649 z części nadwyżki i 1.001.351 zł. z kapitału specjalnej rezerwy.

Akcjonarjusze T-wa otrzymają bezpłatnie jedną akcję nową na jedną akcję posiadaną dotychczas.

Nadmienić należy, iż podniesiony tą drogą kapitał akcyjny ma nadal silne bilansowe, dochodzące do 60% kapitału akcyjnego kapitały rezerwowe jawne. Jeszcze silniejsze rezerwy ciche tkwią w nieruchomościach, wartość których stale wzrasta.

Przeprowadzane rok rocznie poważne inwestycje techniczne nadają siły wartościom bilansowym, tworząc z akcji „Haberbuscha" jedną z grupy nielicznych najsilniejszych akcji.

„FRYDERYK PULS", S. A. W WARSZAWIE

Przedstawiony Nadzw. Waln. Zgrom. w dniu 22 b. m. bilans przerachowania na dzień 1 lipca b. r. zamknięto nadwyżką w wysokości 883.248 zł.

Z nadwyżki tej uchwaliło N. W. Zgr. przeznaczyć na kapitał zakładowy: 540.000 zł., na kapitał zapasowy 167.000 zł., na kapitał amortyzacyjny 176.248 zł.

Przez przelew zł. 540.000 na kapitał akcyjny, kapitał ten wzrośnie do 1.620.000 zł.. obejmując 108.000 akcji po 15 zł. nom. wart. Dotychczasowe akcje po 10 zł. nom. wart. będą przejściowo przestemplowane na akcje nom. wart. 15 zł.

Przerachowanie nieruchomości i ruchomości nie narusza wcale silnych cichych rezerw, jakie objekty te stanowiły. Wartość poszczególnych objektów, w okresie od czasu przerachowania na złote, kilkakrotnie wzrosła.

„KIJEWSKI, SCHOLTZE I S-KA", S. A.

Na nadzw. W. Zgrom. w dniu 16 b. m. przyjęto przedstawiony do zatwierdzenia bilans przerachowania na dzień 1 lipca b. r.

Nadwyżka z przerachowania nieruchomości i ruchomości wyniosła zł. 1.961.131. Z sumy tej przeznaczono na kapitał akcyjny 800.000 zł., na kapitał amortyzacyjny 941.334 zł., na kapitał zapasowy 219.797 złotych.

Przez przelew na kapitał akcyjny 800.000 zł. kapitał ten wzrośnie do 2.400.000 zł.

Akcjonarjusze otrzymają na dwie dawne stuzłotowe akcje bezpłatnie jedną nową akcję stuzłotową.

TOW. ZAKŁ. CHEM. „STREM", S. A.

Na Nadzw. W. Zgrom., jakie odbyło się, pod przewodnictwem prezesa Rady p. prof. dr. Jerzego Michalskiego, w dniu 10 b. m. przyjęto przedstawiony, przezornie przerachowany bilans otwarcia na dzień 1 lipca b. r.

Nadwyżka w przerachowaniu wyniosła 3.233.689 zł. Z sumy tej, po potrąceniu straty z tytułu różnicy walutowej na zobowiązaniu w Tow. Kred. Przem. Polskiego w sumie zł. 352.052, oraz po spisaniu wartości akcji S. A. „Żelatyna" w Winnicy i inwentarza ruchomego, przeznaczono na kapitał akcyjny 1.250.000 zł., na kapitał amortyzacyjny 515.733 zł. na kapitał zapasowy 809.825 zł.

Przez przelew na kapitał akcyjny 1.250.000 zł. kapitał ten wzrośnie do 5.000.000 zł., obejmując 50 tys. akcji stuzłotowych.

W zgodzie z nowem prawem akcyjnem nastąpi równocześnie połączenie akcji. Na każde sześć dotychczasowych akcji po 12.5 zł. nom. wart. otrzymają akcjonarjusze, w drodze wymiany, jedną akcję stuzłotową, z kuponem dywidendowym od 1 października r. b.

POLSKA FABRYKA EKSTRAKTÓW GARBARSKICH S. A.

Przedstawiony na Nadzw. W. Zebr. w dniu 22 b. m. bilans przerachowania nie odbiega prawie od bilansu poprzedniego, przeprowadzone bowiem poważne inwestycje, w miejsce urządzeń starych, przerachowaniu nie podlegają.

Jak poprzednio tak i nadal kapitał akcyjny wynosił zł. 600.000, uchwałą jednak Nadzw. W. Z. wzrośnie, w drodze jednogłośnie uchwalonej nowej emisji, do zł. 900.000.

Podwyższenie kapitału akcyjnego zapewni swobodę ruchów w pomyślnie rozrzeszarzającym się zakresie działania S-ki i w silnie wzmagających się jej obrotach.

BANK ZACHODNI W WARSZAWIE S. A.

Przedstawiony na Nadzw. Waln. Zebr. w dniu 27 b. m. bilans przerachowania na dzień 1 lipca zamknięto, przez przerachowanie ruchomości, nadwyżką w wysokości 2.707.727 zł.

Nadwyżkę tę przeznaczono na stworzenie funduszu rezerwowego w wysokości 1 miljona zł. i funduszu rezerwy dodatkowej, w wysokości 1.352.674 zł.

Przy kapitale akcyjnym 5.040.000 zł. kapitały rezerwowe Banku wynosić będą 5.215.163 zł.

N. W. Zebr. upoważniło Zarząd do podniesienia kapitału akcyjnego Banku, drogą nowej emisji akcji płatnych, o 5.040.000 zł. do 10.080.000 zł.

TOW. PRZEMYSŁOWE „KABEL", S. A.

Przedstawiony N. W. Zgrom. bilans przerachowania na dzień 1 lipca b. r. zamyka nadwyżka w wysoko ci zł. 544.282, powstała z przerachowania placów i maszyn.

Po zasileniu kapitału amortyzacyjnego i zapasowego, część nadwyżki w wysokości zł. 375.000 przeznaczono na powiększenie kapitału akcyjnego do 1.375.000 zł.

Akcjonarjusze otrzymają bezpłatnie jedną nową akcję na każde dwie posiadane akcje poprzednich emisji, z wyjątkiem, rzecz oczywista, akcji subskrybowanych w lipcu b. r.

Nadmienić należy, że przy tak skromnym kapitale akcyjnym Tow. to rozwija się niezwykle silnie,

NOWE EMISJE

S. A. Eksploatacji Soli Potasowych we Lwowie.
Podwyższenie kapitału akc. o 5 milj. zł. do 20.000.000 zł., drogą III em. akcji.
Kurs emisyjny: zł. 25.40, wart. nom. 25 zł.
Termin: do 31 grudnia b. r.
Lwów, plac Smólki 5, godz. 9.— 13.—.

S. A. Fabr. Porc. i Wyr. Ceram. w Ćmielowie.
Celem uzupełnienia kapitału akcyjnego, na pokrycie strat do dn. 1 lipca b. r., dopłata do każdej akcji złotowej, względnie 10 akcji markowych — zł. 7.80.
Termin: do dnia 10 marca 1929 r.
Warszawa, Marszałkowska 91 m. 19, godz. 9—14..

Bank Międzynarodowy w Warszawie, S. A.
Podwyższenie kap. akc. o zł. 1.500.000 drogą emisji 3.000 nowych akcji, po 500 zł. nom. wart.
Kurs emisyjny: zł. 515. Termin do 25 grudnia b. r.
Warszawa, ul. Trębacka 4.

„Przemysł Jedwabny", S. A. w Łodzi.
Podwyższenie kap. akc. o 800.000 zł. przez emisję 80.000 nowych akcji, po 10 zł. nom. wart.
Na jedną akcję I em. — cztery akcje now. em.
Kurs emisyjny: 10.50 zł. Termin do 8 grudnia b. r.

„Gazolina", S. A. we Lwowie.
Podwyższenie kap. akc. o 220.000 zł. do 2.220.000 zł. drogą VIII emisji, 11.000 akcji po 20 zł. nom. wart.
Pierwszeństwo nabycia 10.000 akcji (6524 akcje imienne i 3476 akcji okazicielskich) przysługuje akcjonarjuszom w stosunku do posiadanych akcji (1 na 10 dawnych).
Jeden tysiąc akcji nowej emisji rozdzieli się między współpracowników T-wa, według uznania Rady.
Cena emisyjna: 20 zł. Termin: 6 tygodni od 22.11 b. r.
„Bank Naftowy", S. A. we Lwowie, ul. L. Sapiehy 3.

WYPŁATY DYWIDENDY

S. A. Wielkich Pieców i Zakł. Ostrowieckich.
Wypłata dywidendy za r. 1927-8, w wysokości zł. 7.— od akcji pięćdziesięciozłotowej I em., a zł. 3.50 od akcji II em. złot.
Bank Handlowy w Warszawie, Warszawa ul. Traugutta 9.
Trust Metallurgique Belge Fr. Bruksela, 168, rue Royale.
Banque de Bruxelles, Bruksela, 2, rue de la Regence.

Zj. Fabr. Portl. Cem. „Firley", S. A.
Wypłata dywidendy za r. 1927 od akcji I — III em. złot. w wysokości zł. 2.50 od akcji pięćdziesięciozłotowej.
Bank Handlowy w Warszawie, Warszawa, Traugutta 9.

Tow. Akc. „Elektryczność" w Warszawie.
Wypłata od dn. 1 grudnia b. r. dywidendy za r. 1927-8 w wysokości zł. 7.— od akcji (kupon IV).
Dom Bankowy S. Natansson i S-wie, Warszawa, Traugutta 5.

WYMIANA AKCJI

Wileński Bank Ziemski.
Proporcjonalnie do przedstawionych dziesięciu akcji wydaje Bank wzamian jedną akcję imienną, jedynie obywatelom polskim.
Termin: 31 grudnia b. r.

S. A. Tramwaje Elektr. w Zagłębiu Dąbr. S. A.
Wymiana świadectw tymcz. ostatniej emisji na akcje oryginalne.
Warszawa, ul. Marszałkowska 93 „Siła i Światło", godz. 10 — 13.

Pol. Zakł. Elektr. „Brown Boveri", S. A.
Wymiana świadectw tymczasowych na akcje III em.
Warszawa, ul. Bielańska 6, poniedź., środy i piątki od 10 — 13.

Zakł. Mechan. „Ursus", S. A.
Wymiana akcji markowych na złotowe I em., w stosunku: 1 akcja złotowa nom. wart. 15 zł. na 10 akcji markowych.
Wymiana kwitów tymcz. na akcje II em. — na akcje.

Zjedn. Fabr. Maszyn, Kotł. i Wagonów „L. Zieleniewski i Fitzner — Gamper", S. A.
Wymiana akcji S. A. „W. Fitzner i K. Gamper". Na każde 250 akcji zwykłych, lub 200 akcji pierwszeństwa, po 1.000 Mp każda, — jedna akcja 100 zł. nom. wart.
Bank Handlowy w Warszawie, ul. Traugutta 9.
Warszawski Bank Dyskontowy, Warszawa, ul. Fredry.
Centrala T-wa, Kraków, Wolska 4.

TOWARZYSTWO STARACHOWICKICH ZAKŁADÓW GÓRNICZYCH, SP. AKC.

ma zaszczyt zawiadomić pp. Akcjonarjuszów, że w dniu 3-cim grudnia 1928 r., o godz. 5-ej po południu, w biurze Rady, przy ul. Wareckiej 15, odbędzie się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonarjuszów, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie posiedzenia i wybór przewodniczącego.
2) Zatwierdzenie przerachowania bilansu brutto na dzień 1 lipca 1928 r. w myśl Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 roku.
3) Uchwalenie nowego Statutu w zastosowaniu do nowego Prawa o Spółkach Akcyjnych.
4) Upoważnienie Rady Zarządzającej do podwyższenia kapitału akcyjnego, drogą nowej płatnej emisji.
5) Wnjoski Akcjonarjuszów.

Pp. Akcjonarjusze, życzący sobie wziąć udział z prawem głosu na tem Nadzwyczajnem Walnem Zgromadzeniu Akcjonarjuszów, winni przedstawić Radzie Towarzystwa przynajmniej na 7 dni przed Zgromadzeniem, t. j. nie później, niż 26-go listopada 1928 roku włącznie, swoje akcje lub kwity depozytowe, z oznaczeniem numerów akcji, wydane przez instytucje rządowe lub też prywatne, działające na podstawie ustaw, zatwierdzonych przez Rząd.

W razie niedojścia do skutku Zgromadzenia w powyższym terminie, Zgromadzenie to odbędzie się w drugim terminie, w dniu 21-ym grudnia 1928 roku, o godz. 5-ej po południu, w wyżej oznaczonym lokalu, z tym samym porządkiem dziennym i będzie prawomocne, bez względu na ilość złożonych akcji i uczestniczących w niem Akcjonarjuszów. Termin składania akcji na to drugie Zgromadzenie upłynie z dniem 14-ym grudnia 1928 roku.

ZARZĄD TOWARZYSTWA PRZEMYSŁOWEGO ZAKŁADÓW MECHANICZNYCH „LILPOP, RAU I LOEWENSTEIN", SP. AKC. W WARSZAWIE

ma zaszczyt zawiadomić pp. akcjonarjuszów, że stosownie do par. 43 i 45 Statutu Towarzystwa oraz przepisów Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 38) zwołuje na dzień 4 grudnia 1928 roku na godz. 4 po południu

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonarjuszów,

które odbędzie się w gmachu Stowarzyszenia Techników w Warszawie, przy ul. Czackiego Nr. 3. *Porządek dzienny:* 1) Zagajenie obrad i wybór przewodniczącego. 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie przerachowanego w myśl Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca r. b. (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 38, poz. 352) bilansu brutto na dzień 1 lipca 1928 r., podział nadwyżki osiągniętej z przerachowania, powiększenie z tej nadwyżki kapitału zakładowego Towarzystwa oraz innych kapitałów własnych i w związku z tem zmiana par. 4 Statutu. 3) Dalsza zmiana par. 4 oraz innych paragrafów Statutu w kierunku uzgodnienia ich z prawem o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. Rz. P. z dnia 26 marca 1928 r. Nr. 39 poz. 383). 4) Wolne wnioski. Pp. akcjonarjusze, pragnący uczestniczyć w tem Nadzwyczajnem Walnem Zgromadzeniu, winni złożyć Zarządowi Towarzystwa swoje akcje lub też odpowiednie zaświadczenie jednego z banków akcyjnych ze wskazaniem Nr. Nr. akcyj najpóźniej do dnia 27 listopada 1928 roku. Bank Zachodni przyjmuje akcje Towarzystwa do depozytu narówni z jego Zarządem. Jeżeli zwołane na dzień 4 grudnia 1928 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie z powodu niezłożenia dostatecznej ilości akcyj nie dojdzie do skutku, to odbędzie się ono w drugim terminie, dnia 18 grudnia 1928 roku również o godz. 4 po poł. w temże samem miejscu i z tym samym porzadkiem dziennym. Zebranie to będzie prawomocne bez względu na ilość złożonych akcyj i obecnych na niem akcjonarjuszów.

ZARZĄD SPÓŁKI AKCYJNEJ POLSKIE ZAKŁADY CHEMICZNE „NITRAT"

zawiadamia pp. Akcjonarjuszów Spółki, że dnia 15 grudnia 1928 roku, o godzinie 5-ej popołudniu, w lokalu biura w Warszawie, przy ul. Mińskiej 25 (Praga) odbędzie się Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonarjuszów.

Porządek obrad:

1) Wybór przewodniczącego.
2) Rozpatrzenie i zawierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku strat i zysków za 1927 r. oraz udzielenie Radzie i Zarządowi pokwitowania z czynności.
3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie przeszacowanego bilansu brutto na dzień 1 lipca 1928 r., w myśl Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 roku.
4) Zamiana akcji nominalnej wartości Zł. 25.— na akcje po Zł. 100.— i w związku z tem zmiana Par. 4 Statutu.
5) Plan działań i budżet na 1928 rok.
6) Kupno i sprzedaż nieruchomości.
7) Wybory do Rady i Komisji Rewizyjnej i określenie wysokości wynagrodzenia Członków Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonarjusze, pragnący wziąć udział w powyższem Zgromadzeniu, winni, stosownie do par. 25 Statutu Spółki, najpóźniej dnia 8-go grudnia 1928 r. do godziny 4-ej po południu złożyć swoje akcje, świadectwa tymczasowe, lub odpowiednie kwity depozytowe lub zastawowe w biurze Zarządu (Mińska Nr. 29). Właściciele akcji imiennych mają prawo udziału w Walnem Zgromadzeniu i nie są obowiązani do składania akcji, o ile są zapisani w księgach Spółki conajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

ZARZAD SPÓŁKI AKCYJNEJ POD FIRMĄ ZJEDNOCZONE FABRYKI PORTLAND-CEMENTU „FIRLEY", S. A.

podaje do wiadomości pp. Akcjonarjuszów, że stosownie do §§ 16 i 18 Statutu, zwołuje się w Warszawie, w lokalu Spółki, ul. Warecka Nr. 11 m. 10

NADZWYCZAJNE ZGROMADZENIE WALNE

na dzień 6 grudnia 1928 roku, we czwartek, o godz. 6-ej po poł.

PORZĄDEK DZIENNY:

1) Wybór przewodniczącego.
2) Odczytanie protokółu ostatniego Zgromadzenia Walnego z dnia 28 czerwca 1928 roku.
3) Podwyższenie kapitału akcyjnego Spółki przez wypuszczenie nowej emisji akcji i zmiana w związku z tem odnośnych §§ Statutu.
4) Zmiana § 33 Statutu.
5) Wolne wnioski pp. Akcjonarjuszów.

W myśl § 22 Statutu, pp. Akcjonarjusze, pragnący uczestniczyć w Nadzwyczajnem Zgromadzeniu Walnem, winni conajmniej na siedem dni przed terminem tego Zgromadzenia złożyć w Zarządzie (ul. Warecka 11 m. 10) w godzinach od 11-ej do 1 ej swoje akcje lub świadectwa tymczasowe, względnie świadectwa zastawowe lub depozytowe polskich instytucyj kredytowych lub prywatnych, działających na mocy statutów, przez Rząd zatwierdzonych, lub Banque des Colonies, Bruksela, 52, rue Royale. W świadectwach tych winny być wymienione ogólna suma nominalnej wartości i numery akcji, względnie świadectw tymczasowych, oraz wyraźnie zaznaczone, że akcje te, względnie świadectwa tymczasowe nie będą wydane właścicielom, ani też sprzedane przed ukończeniem Nadzwyczajnego Zgromadzenia Walnego.

ZARZĄD ZJEDNOCZONYCH FABRYK PORTLAND-CEMENTU, SP. AKC. „FIRLEY"

podaje do wiadomości pp. Akcjonarjuszów, że wypłata dywidendy od wszystkich 3-ch emisji złotowych akcji za rok 1927, w wysokości 5%, czyli zł. 2.50 od każdej akcji wartości nomin. zł. 50, uskuteczniana będzie przez Centralę *Banku Handlowego w Warszawie*, Warszawa, ul. Traugutta Nr. 9, od dnia 15 listopada r. b. w godz. kasowych, za złożeniem odnośnych kuponów.

ZARZĄD SPÓŁKI AKCYJNEJ PIERWSZA FABRYKA LOKOMOTYW W POLSCE

ma zaszczyt zawiadomić pp. Akcjonarjuszów, że w dniu 15 grudnia r. b., o godz. 12-ej w poł. odbędzie się w Biurze Zarządu Spółki w Warszawie, ul. Moniuszki 2-a m. 2

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Porządek dzienny:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie majątkowego bilansu brutto na dzień 1 lipca 1928 r., przerachowanego w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r., i uchwała o zbilansowaniu nadwyżki z przerachowania.
2) Powiększenie kapitału zakładowego w drodze przelewu kapitałów własnych, ewent. zmiana wartości nominalnej akcji, i odpowiednie zmiany statutu.

Na mocy § 24 Statutu właściciele akcii korzystają z prawa głosu na Walnem Zgromadzeniu, o ile najmniej na 7 dni przed Walnem Zgromadzeniem złożą Zarządowi swe akcje. Zamiast akcji mogą być złożone świadectwa tymczasowe, depozytowe lub zastawowe polskich instytucyj kredytowych rządowych lub prywatnych, działających na mocy statutów przez Rząd zatwierdzonych.

Bilans Banku Zachodniego, Sp. Akc. w Warszawie

na dzień 1 lipca 1928 roku

Przerachowany na zasadzie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22.III.1928 r.

STAN CZYNNY

Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O. i Banku Gospodarstwa Krajowego		1.511.113,56
Waluty zagraniczne		848.145,61
Papiery wart. własne:		
a) pożyczki państwowe	468.645,34	
b) papiery hipoteczne	421.379,88	
c) akcje	523.577,20	1.413.602,42
Udziały i akcje w przeds. konsorcjaln.		2.090.956,56
Banki krajowe		3.024.134,54
„ zagraniczne		3.662.577,55
Weksle zdyskontowane		34.573.490,61
„ protestowane		140.504,11
Rachunki bieżące (salda debetowe):		
a) zabezpieczone	10.214.898,37	
b) niezabezpieczone	2.980.065,85	13.194.964,22
Pożyczki terminowe		16.703,96
Nieruchomości		7.482.408,96
Różne rachunki		205.208,09
Koszty i różnice kursowe it.p.		1.452.565,82
Oddziały		2.877.451,74
		72.493.827,75
Gwarancje udzielone		2.042.407,93
Inkaso		9.059.675,45
		83.595.911,13

STAN BIERNY

Kapitały własne:		
a) zakładowy	5.040.000,—	
b) zapaowy	273.333,76	
c) inne rezerwy	2.589.156,—	
d) fund. amortyz.	——	
e) fund. rezerw.	1.000.000,—	
f) fund. rezerw. dodatk.	1.352.674,04	10.255.163,80
Wkłady:		
a) terminowe	11.045.264,08	
b) á vista	9.066.720,82	20.111.984,90
Rachunki bieżące (salda kredytowe)		3,692.185,88
Zobowiązania inkas.		447.823,01
Redyskonto weksli		18.875.999,97
Banki krajowe		2,894.963,15
„ zagraniczne		9.597.699,19
Wierzyciele hipot.		108.800,—
Różne rachunki		1.241.351,74
Procenty, prow. i różne zyski		2.378.769,89
Oddziały		2.889.086,22
		72.493.827.75
Zobowiązania z tyt. udz. gwarancji		2.042.407,93
Różni za inkaso		9.059.675,45
		83.595.911,13

Majątkowy Bilans Brutto Towarzystwa Zakładów Chemicznych „STREM", Sp. Akc.

na dz. 1 lipca 1928 r.

sporządzony zgodnie z Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 roku.

STAN CZYNNY:

Ziemia	477.312,63
Nieruchomości fabryczne	2.875.492,11
Maszyny i narzędzia	4.820.421,61
Inwestycje	273.165,98
Samochody	13,—
Inwentarze	12,—
Fabryka w Odesie	1,—
Akcje i udziały	1.066.409,95
Remanenty fabr. na 1.X.1927	1.757.354,54
Dłużnicy	2.812.668,35
Weksle i zaliczenia	358.509,07
Papiery procentowe	49.563,30
Gotowizna	43.413,05
Zakupy i wyd. od 1.X.27 do 30.VI.28	6.772.436,25
	21.306.772,84

STAN BIERNY:

Kapitał akcyjny	5.000.000,—
Kapitał zapasowy I	1.875.000,—
Kapitał zapasowy II	1.159.115,21
Kapitał amortyzacyjny	1,810.000,—
Wierzyciele	2.879.701,25
Długoterminowe zobowiąz. w Tow. Kred. Przem. Polskiego dol. 86.000	763.680,—
Akcepty	763.658,25
Nieodebrana dywidenda	30.315,72
Pozostałość zysku z roku 1926/27	22.424,16
Sprzedaż i wpł. od 1.X.27 do 30.VI.28	7.002.878,25
	21.306.772,84

DYREKCJA: Dyrektor Zarządzający: **Dr. Józef Landau**, Dyrekcja: **Leonard Aronson, Inż. Ludwik Dobrzyński, Inż. Karol Ginsberg, Ludwik Monitz, Maurycy Zimmerman.** KOMISJA REWIZYJNA: **Inż. Henryk Birnbaum, Inż. Antoni Eiger, Bolesław Krzyżański Konsul, Dr. Jerzy Przeworski, Prof. Edmund Trepka.** Księgowy: **Juljan Król.**

S. A. Budowy Kotłów Parowych i Maszyn „W. Fitzner i K. Gamper"

BILANS W DNIU 31 GRUDNIA 1927 R.

STAN CZYNNY

Place	1.239.868,09
Budynki	7.108.676,17
Maszyny	6.494.995,62
Ruchomości	613.428,41
Skrzynie formierskie	127.784,24
Modele	— 01
Roboty rozpoczęte	2.270.781,82
Materjały	1.881.116,06
Kasa	5.725,78
Papiery procentowe	990.866,48
Weksle	95.654,54
Dłużnicy	2.925.347,97
Sumy przechodnie	26.076,36
Kaucje przyjęte	13.125,14
Kaucje wydane	677.771,01
	24.471.217,70

STAN BIERNY

Kapitał akcyjny:		
a) Akcje zwykłe	Zł. 6.600.000	
b) Akcje uprzywilejowane	Zł. 400.000	7.000.000 —
Kapitał amortyzacyjny		3.550.014.72
Fundusz rezerwowy		2.077.342,49
Obligacje		615.557,25
Akcepty		1.336.023,36
Banki		2.143.708,97
Wierzyciele		5.377.332,08
Sumy przechodnie		138.077,68
Kaucje przyjęte		13.125,14
Kaucje wydane		677.771,01
Nieopłacona dywidenda		1.153,15
Rezerwa na ewentualne należności		878.000,—
Przewyżka roku 1927		663.111,85
		24.471.217,70

Warszawska S. A. Budowy Parowozów

Bilans w dniu 30 czerwca 1928 rokn

AKTYWA.

Place	786.573,16		
Budynki	3.601.551,75	4.388.124,91	
Maszyny i urządzenia	7.992.085,51		
Narzędzia i ruchomości	3.399.127,36	11,391.212,87	15.779.337,78
Magazyn		3.008.228.76	
Półfabrykaty		220.320,95	
Objekty w fabrykacji		6.671.260,38	9.899.810,09
Kasa		1.749,07	
Waluty obce		1.035.15	
Papiery wartościowe		91.973.97	
Weksle w portfelu		10.000.—	
Banki		30.781,89	
Dłużnicy i rachunki przejściowe		3.739.500,17	
Udziały		9.100,—	
Kaucje		4.600,—	3.888.740,25
			29.567.888,12
Depozyty u różnych			270.113,10
Udzielone gwarancje			8.050.777,50

PASYWA.

Kapitał Zakładowy	5.000.000,—	
„ Zapasowy	1.350.577,13	
„ Amortyzacyjny	2.279.443,40	
Zaliczki na III Emisję akcji	2.200.000,—	10.830.020,53
Pożyczki hipoteczne		4.487.845,34
Akcepty	2.391.103,92	
Banki	3.498.205,53	
Wierzyciele	8.100.844,20	13.990.153,65
Dywidenda za rok 1923/24	9.868,60	
„ „ „ 1926/27	250.000.—	259.868,60
		29.567.888;12
Różni za Depozyty		270.113,10
Wierzyciele z tytułu gwarancji		8.050.777,50

Rachunek zysków i strat za rok 1927/28

WINIEN

Robocizna, materjały, koszty fabryczne, handlowe i ogólne		19.432.185.78
Procenty, prowizje i kurtaże	1.109.621,98	
Ubezpieczenia od ognia	32.996,60	1.142.618,58
Podatki:		
przemysłowy	516.379,35	
dochodowy	29.690.43	
od nieruchomości	2,811,50	
opłaty stemplowe	122 730 70	671,611,98
Świadczenia socjalne:		
Kasa Chorych	278.659,38	
fundusz bezrobocia	39.728,93	
ubezpieczenie od wypadków	145.055,50	
urlopy robotników	166.340,69	
ubezpieczenie pracowników umysłowych	36.877.49	
zapomogi, szkolnictwo i inne świadczenia	17.957.87	684.619,86
		21.931.036,20

MA

Pozostałość z roku 1926/27		15.560,30
Różne wpływy	13.303,24	
Produkcja	17.522.109,89	
Przelew dla amortyzacji	4.380.062,77	21.915.475,90
		21.931.036,20

Bilans Surowy
Banku Handlowego w Łodzi, Sp. Akc.

po dzień 30 września 1928 roku

STAN CZYNNY.

1. Kasa i sumy do dyspozycji w B-ku Polskim, P. K. O. i B-ku Gospodarstwa Krajowego		2,450,138.92
2. Waluty zagraniczne		561,023.01
3. Papiery wartościowe własne:		
a) pożyczki państwowe	160,652.08	
b) papiery hipoteczne	519,728.16	
c) akcje	311,001.86	991,382.10
4. Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjalnych		4,436.97
5. Banki krajowe		371.139.17
6. Banki zagraniczne		629,976.99
7. Weksle zdyskontowane		12.800.587.30
8. Weksle protestowane		109,117.73
9. Rachunki bieżące (salda debet.):		
a) zabezpieczone	15,983.712.22	
b) niezabezpieczone	947,878.66	16,931,590.88
10. Pożyczki terminowe		1.200.—
11. Nieruchomości		4,501,793.24
12. Różne rachunki		895,479.53
13. Koszty, różnice kursowe i t. p.		1,768,866.26
14. Oddziały		5,839,692.96
		47,856,425.06

STAN BIERNY.

1. Kapitały własne:		
a) zakładowy	2,000,000.—	
b) zapasowy	55,000.—	
c) inne rezerwy	1,200,000.—	
d) fundusz amortyzacyjny	267,186.80	3,522,186.80
2. Wkłady:		
a) terminowe	6,806,032.80	
b) a vista	5,561,542.59	12,367,575.39
3. Rachunki bieżące (salda kredyt.)		9,923,746.28
4. Zobowiązania inkasowe		237,089.12
5. Redyskonto weksli		3,418,316.88
6. Banki krajowe		944,328.96
7. Banki zagraniczne		8,199,780.49
8. Różne rachunki		1,172,907.35
9. Procenty, prowizje i różne zyski		2,081,114.88
10. Oddziały		5,989,378.91
		47,856,425.06

Gwarancje: Zł. 1,644.635.25
Inkaso: „ 16,107,363.61

Bilans Surowy
Banku Ziemiańskiego w Warszawie

na dzień 1 października 1928 r.

STAN CZYNNY.

Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O. i Banku Gospodarstwa Krajowego		3,208,624.64
Waluty zagraniczne		1,212,895.35
Papiery wartościowe własne:		
a) pożyczki państwowe	141,280.78	
b) papiery hipoteczne	975,709.05	
c) akcje	1,190,716.97	2,307,706.80
Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorc.		1,895,479.20
Towary		
Banki krajowe		415,023.31
Banki zagraniczne		319,483.81
Weksle zdyskontowane		30,565,751.10
Weksle protestowane		1,561,364.97
Rachunki bieżące (salda debetowe):		
a) zabezpieczone	34,629 537.26	
b) niezabezpieczone	2,673,880.98	37,303,418.24
Pożyczki terminowe		22,640.88
Nieruchomości		4,426,418.33
Różne rachunki		12,675,241.37
Koszty, różnice kursowe i t. p.		4,749,071.59
Oddziały		20,736 201.50
Długotermin. pożyczki hipoteczne		338,130.10
Suma bilansowa		121,737,451.19
Udzielone gwarancje:		
a) listy	9,308,235.52	
b) żyra	4,166,585.45	13,474,820.97
Inkaso		10,877,200.57
Razem		146.089 472.73

STAN BIERNY.

Kapitały własne:		
a) zakładowy	5,000,000.—	
b) zapasowy	721,768.87	
c) inne rezerwy	— —	
d) fundusz amortyzacyjny	— —	5,721,768.87
Wkłady:		
a) terminowe	23,014,676.14	
b) a vista	23,525,659.88	46,540,336.02
Rachunki bieżące (salda kredyt.)		5,529,018.90
Zobowiązania inkasowe		245,254.13
Redyskonto weksli		15,840,011.70
Banki krajowe		9,722,998.26
Banki zagraniczne		7,072,362.24
Wierzyciele hipoteczni		35,017.13
Różne rachunki		4,593,617.25
Procenty, prowizje i różne zyski		5,986,328.49
Oddziały		20,278,686.07
Listy zastawne (obligacje)		172,022.13
Suma bilansowa		121,737,451.19
Zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancji:		
a) listy	9,308,235.52	
b) żyra	4,166,585.45	13,474,820.97
Różni za inkaso		10,877.200.57
Razem		146,089,472.73

Naczelny redaktor i wydawca: TADEUSZ KURASIEWICZ. REDAKCJA I ADMINISTRACJA: **WARSZAWA, ul. Szopena 10—9, tel. 424-07.**

Sp. Akc. Zakładów Graficznych „Drukarnia Polska", Warszawa, Szpitalna 12.